

ընթացքով տարածվում էին հեռո՛ւ եւ հեռո՛ւ, մինչեւ այդ գետը խառնւում էր Եփրատի հետ: Տեղ-տեղ երեւում էին խիտ, ճոխ կերպով աճած, շամբուտներ: Այդ շամբուտների մէջ Տարօնի հին տները, Ալկունի նախարարների իշխանազն որդիները, մի ժամանակ վարազներ էին որսում: Այդ որսորդ նախարարութիւնը Արշակունեաց առաջին թագաւոր Վաղարշակից կարգեցաւ որպէս պետ թագաւորական որսերի: Տրդատի օրերում Ալկունիները ապստամբոցեցան Արշակունիների դէմ, եւ ճենացի Մամգունի դաւաճանութեամբ բնաջինջ եղան: Տրդատը Տարօնը պարզեւեց Մամգունին, որը Մամիկոնեան մեծ նախարարութեան սկիզբը դրեց: Այդ բոլորը երագի նման անցնում էր իմ աչքի առջեւից: Կարծես, հենց այդ թոպեում զարկում էր իմ ականջներին իշխանազն երիտասարդների որսորդական փողի ծայնը, կարծես, հենց այդ թոպեում տեսնում էի, թէ ինչպէս նրանք, նիզակները ձեռքում, սրարշաւ ծիաներով, սլանում էին Մեղրի գետի խիտ շամբուտների մէջ: Բայց երբ աչքերս դարձնում էի, իմ առջեւում, յամրընթաց ծիւռ վրայ նստած, լուռ գնում էր կաթոլիկ կրօնաւորը...

Այդ կանաչագարդ տարածութեան վրայ, որ հասնում էր մինչեւ Եփրատի ափերը, արածում էին շրջակայ գիւղերի անասունները: Գիւղերը մօտ առ մօտ երեւում էին հեռոյից:

Մի տեղ, ճանապարհից ոչ այնքան հեռու, մի խումբ երեխաներ նստած ինչ-որ խաղ էին խաղում: Այդ փոքրիկ հովիւների շուրջը արածում էին նրանց գառները: Երեւում էր, որ նրանցից իւրաքանչիւրը իրանց տան գառները բերել էր, եւ այնպէս կազմոել էր մի ամբողջ հոտ: Շները գլուխները առջեւի թաթերի վրայ դրած, պառկել էին նրանց մօտ եւ ուշադրութեամբ նայում էին՝ ոչ այնքան գառներին, որքան ռանց խաղին: Երբ փոքրիկ հովիւները հեռոյից տեսան մեզ, նրանցից մէկը, աւելի ճարպիկը, շտապեց եւ, գրկելով գառներից մէկին, վազեց դէպի մեզ: Եւ ինչպէս հնձոորը իւր հասկերի խուրձը նոյրեց մեզ, նա էլ իր գառը պահեց մեր առջեւ, ճանապարհի վրայ, եւ ծիծաղկոտ դէմքը ուղղեց դէպի մեզ: Կրօնաւորը սրտի յուզմունքից զգացոցաւ, թաշկինակը տարաւ դէպի աչքերը:

— Մօտեցի՛ր, մանկիկս, — ասաց նա, տալով երեխային մի արծաթի դրամ եւ լի բուռնով այլ մետաղներ, որ հանեց գրպանից: — Այդ փողը քեզ, — աւելացրեց նա, — իսկ այդ միւսները բաժանիր քո ընկերներին:

Մանուկը համբուրեց կրօնաւորի աջը եւ ուրախ-ուրախ վազեց դէպի ընկերները: Նրա ստացածը ուրիշ ոչինչ չէր, եթէ ոչ, պղնձե փոքրիկ խաչեր ս. Աստուածածնի պատկերներով: